

Guia'm

Dossier de premsa

REIAL MONESTIR
DE SANTA MARIA
DE PEDRALBES

Ajuntament de
Barcelona

Guia'm al Museu del Monestir de Sant Cugat

Dates i horaris: dissabtes de 17 a 18 h i diumenges d'11 a 12 h (exceptuant el primer cap de setmana de mes).

Informació i reserves: 93 675 99 51
museu@santcugat.cat

Guia'm al Monestir de Pedralbes

Dates i horari: dissabtes d'11.30 a 12.30 h (exceptuant primer dissabte de mes i dissabtes festius i en període de vacances)

Preu: 3 €

Informació i reserves: de dilluns a divendres, de 10 a 14 h. T. 93 256 34 27
reservesmonestirpedralbes@bcn.cat

Presentació

Guia'm és un projecte d'inserció laboral per a joves amb la síndrome d'Asperger com a guies de patrimoni cultural.

El projecte pretén incidir en la normalització social de la síndrome d'Asperger des d'un doble vessant: la inserció laboral de les persones adultes que tenen aquesta condició i la visibilització social d'un trastorn que es caracteritza per l'heterogeneïtat de les persones afectades.

A través del Guia'm el patrimoni cultural es converteix en agent d'inclusió social de les persones amb Asperger. Els guies del projecte esdevenen difusors del patrimoni, a la vegada que fan visible al públic la síndrome de l'Asperger des d'una mirada positiva, mostrant les seves habilitats i capacitats.

Objectius

- Apostar per la integració laboral i real de les persones amb Síndrome d'Asperger, tot propiciant un entorn agradable i proper on es puguin treballar l'empatia i la socialització, dos aspectes fonamentals per a la millora de la seva qualitat de vida.
- Aconseguir trencar estigmes i prejudicis envers les persones afectades per la Síndrome d'Asperger.
- Apostar pels museus com a llocs d'integració, diàleg i creixement cultural.

L'origen del projecte i la seva expansió

El projecte Guia'm va néixer el 2014 com a una nova alternativa laboral des de la Fundació Friends i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Cugat a través dels Museus de Sant Cugat.

La idea va sorgir d'un familiar d'un noi amb Síndrome d'Asperger i un gran interès per la història, soci de la Fundació Friends. La família, resident a Sant Cugat, amatent als interessos del jove i coneixedora de la sensibilitat de l'Ajuntament per la cultura inclusiva, es va adreçar al Museu Monestir de Sant Cugat per demanar la possibilitat que el noi exercís de guia del monestir. El Museu del Monestir de Sant Cugat i la Fundació Friends es van posar d'acord per a col·laborar en la formació d'aquest noi i una altra noia com a guies del monestir, així com per a la contractació laboral dels mateixos a través de la Fundació. La posada en marxa de les visites es va fer el febrer del 2016, coincidint amb la commemoració del Dia Internacional de l'Asperger (18 de febrer).

Des del febrer del 2016 fins a l'actualitat, al Monestir de Sant Cugat s'han fet 175 visites del Guia'm amb l'assistència de 2004 persones.

De la mà de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona, el Museu del Monestir de Sant Cugat va fer un sondeig a diversos museus de la de Barcelona per plantejar-los la possibilitat d'expandir el projecte en altres centres patrimonials i museus. El Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes hi mostrà interès, donat que des de l'any 2012 l'accessibilitat forma part del pla estratègic del centre.

El gener de 2018 finalment es va signar un conveni de col·laboració entre els dos monestirs a fi i efecte de col·laborar en diversos projectes culturals i, de manera destacada, tirar endavant el projecte Guia'm al Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes. L'afinitat de continguts, la proximitat geogràfica i l'interès a desenvolupar projectes inclusius en ambdós centres propicià una bona entesa entre ambdues parts.

La Fundació Friends, és la tercera pota del projecte. Es tracta d'una entitat sense ànim de

lucre que dóna suport a joves amb síndrome d'Asperger (trastorn de l'espectre autista) i/o amb problemes de comunicació social. Amb el suport de la Fundació Friends es duu a terme l'habilitació dels joves com a guies, se'ls donen suport psicològic i se'ls ajuden en la seva formació. Així mateix, els guies són contractats a través de la Fundació.

El projecte Guia'm en l'actualitat

El projecte consisteix en una programació de visites guiades generals als dos monestirs conduïdes per joves guies amb la síndrome d'Asperger. En aquest sentit el Guia'm és un projecte d'inserció laboral per a persones amb el síndrome d'Asperger que afavoreix que desenvolupin una feina que habitualment no realitzen: la de guia de museu o equipament cultural. D'aquesta manera, a més de trobar una sortida professional, els joves que realitzen les visites desenvolupen les seves habilitats socials, un dels aspectes que més els costa treballar de la seva personalitat. D'altra banda, es dóna visibilitat de la síndrome a la resta de la població. A la vegada, fomenta la participació en l'àmbit cultural de col·lectius que habitualment en resten al marge. A través del Guia'm, les persones amb Asperger no només són consumidors culturals sinó que són agents de difusió del patrimoni cultural.

L'oferta de visites guiades a ambdós monestirs és complementària, donat que a Pedralbes es programen tres dissabtes al matí al mes i a Sant Cugat es programen tres dissabtes a la tarda i tres diumenges al matí al mes. En un cas es dóna a conèixer un monestir de monges clarisses gòtic, mentre que en l'altre es dóna a conèixer un monestir de monjos benedictins romànic. Així doncs la temàtica és afí i complementària a la vegada i el públic potencial interessat és similar en ambdós casos. Els guies que realitzen la visita expliquen el projecte i donen a conèixer l'oferta de l'altre monestir. La comunicació es reforça amb un flyer comú per ambdues institucions en el que a més de recollir la informació de l'activitat en els dos monestirs s'explica què és l'Asperger.

Fases de creixement del projecte, el Guia'm al Monestir de Pedralbes

El Monestir de Sant Cugat va començar les visites el 2016. A Pedralbes es va començar a formar els guies el febrer del 2018. Durant el mes de novembre i desembre s'han fet proves pilot del projecte amb públic conegut.

Guia'm es planteja com un projecte d'inserció laboral per aquest motiu la feina dels guies es remunera a través de la Fundació Friends.

1. Signatura del conveni de col·laboració entre els dos monestirs (gener 2018).
2. Preparació del guió de visita a càrrec del servei educatiu del museu amb el suport de l'educador de la Fundació Friends que acompanya els nois en el projecte (gener-febrer 2018).
3. Habilitació de dues persones amb la síndrome d'Asperger com a guies a càrrec de l'educador de la Fundació Friends amb el suport del tècnic d'educació del museu. Es treballen continguts, la comunicació gestual i verbal i les habilitats socials dels guies. (finals de febrer del 2018 fins a gener de 2018. Des d'octubre de 2018 s'han fet visites pilot amb diversos grups).
4. Revisió de la professionalitat de la visita per part del tècnic del museu (des d'octubre de 2018).
5. Publicació del començament de les visites (febrer del 2019).
6. Començament de les visites (23 de febrer de 2019).
7. Avaluació continuada. Seguiment de les visites guiades dels tècnics del museu i dels tècnics de la Fundació Friends per detectar problemes i fer propostes de millora.

La síndrome d'Asperger

La síndrome d'Asperger és un terme que s'usa per a denominar un trastorn del neuro-desenvolupament dins l'espectre autista caracteritzat per problemes d'interacció social (dificultats per iniciar, o mantenir, relacions interpersonals) i per la presència de patrons de comportament restrictius i repetitius, amb intolerància als canvis i imprevistos, i sense que existeixi associada una afectació significativa de la capacitat intel·lectual.

És freqüent trobar altres símptomes característics associats, com ara hipersensibilitat sensorial, o problemes de dèficit d'atenció.

És un trastorn que té major incidència en nois que en noies. La persona que el presenta té un aspecte i intel·ligència normal o fins i tot superior a la mitjana i presenta un estil cognitiu particular i sovint, habilitats especials en àrees restringides.

Aquest trastorn està present a totes les edats, des dels primers mesos i anys de vida fins a la vellesa, amb una evolució freqüentment favorable. En tractar-se d'una síndrome, per tant amb múltiples causes productores, el trastorn es caracteritza per l'heterogeneïtat de les persones afectades, tot i compartir els aspectes citats prèviament.

Les característiques específiques del trastorn són:

- Dificultats en la comunicació social. Tanmateix, la persona amb Asperger té un llenguatge fluid i una capacitat intel·lectual mitjana i un fins i tot superior.
- Dificultats per entendre la comunicació no verbal.
- Pot parlar durant molta estona dels seus temes d'interès i té dificultats per saber quan acabar.
- Comprensió del llenguatge de manera literal. Els costa entendre les bromes, els acudits, les metàfores i els sarcasmes.
- Expressió verbal correcta. A vegades utilitza un llenguatge molt formal i massa precís.

- Dificultat per comprendre i seguir les normes socials "no escrites".
- Dificultat en les relacions socials. De vegades les persones amb Asperger se senten soles.
- Els costa interactuar amb moltes persones a la vegada.
- Problemes d'empatia i dificultat per expressar les seves emocions.
- Pensament rígid i concret que l'ajuden en activitats que requereixen atenció al detall i repetició de patrons.
- És fidel a les rutines i a vegades les segueix de manera rígida i repetitiva.
- Les rutines li proporcionen seguretat i pautes concretes d'actuació però els limita en l'adaptació als canvis, situacions noves o poc previsible.
- Té interessos molt concrets, sobre els que acumula molta informació i hi dedica molt de temps.
- Pot ser extremadament sensible alguns estímuls ambientals, resultant molestos o dolorosos (soroll, llum, olors, sabors, etc.).

L'autisme i el món laboral

Avui dia, dins de l'àmbit de la discapacitat, el col·lectiu de persones amb autisme se situa a la cua de la inclusió laboral. Segons xifres europees (National Autistic Society, 2016), entre el 76% i 90% de persones adultes amb autisme està desocupada i no desenvolupa cap activitat productiva o laboral.

El sistema educatiu a Espanya no capacita adequadament a les persones amb autisme per a la seva incorporació al mercat laboral, acompanyat d'un alt percentatge d'abandonament escolar. Existeix un gran desconeixement de les seves competències, prejudicis i baixes expectatives per a la contractació de persones amb autisme. Quasi no existeixen accions per part de l'Administració Pública destinades a promoure la inserció laboral de les persones amb autisme.

Què aporta treballar a les persones amb autisme?

- Impulsa la participació social i comunitària.
- Millora la seva autoestima i satisfacció personal
- Fomenta l'accés a la vida independent.

- Millora la seva qualitat de vida.

Quin valor aporten les persones amb autisme al lloc de treball?

- Atenció als detalls.
- Concentració i memòria.
- Compromís
- Sinceritat i honestedat.
- Implicació.

Congressos

El projecte s'ha presentat en els següents congressos, destinats a divulgar accions i projectes socials dutes a terme en institucions culturals i museus.

- Jornades d'Accessibilitat i diversitat 2018, organitzades per Apropa Cultura (Centre Cultural del Born): "Com millorar l'experiència de les persones amb Discapacitat Intel·lectual i altres persones amb Trastorn d'Espectre Autista (TEA)", celebrades el 29 de Gener al MACBA i el 19 de febrer al Centre Cultural i Memòria El Born. La comunicació Projecte Gui'am pel Monestir. Visites guiades a càrrec de persones amb síndrome d'Asperger va ser presentada per Helena Minuesa i Carla Bonet.
- 5è Congrés Internacional Educació i accessibilitat a museus i patrimoni celebrat el 14, 15 i 16 de juny al Museu Marítim de Barcelona. Helena Minuesa va presentar la comunicació Projecte Guia'm. Oportunitats per donar veu a l'autisme.
- Presentació del projecte a càrrec d'Helena Minuesa, com a exemple de bona pràctica cultural en ciutats intel·ligents al Smart City Expo World Congress, celebrat a Barcelona el 19, 20 i 21 de novembre de 2018.

Bibliografia

Minuesa, H. (2016): "Granos de arena para derivar muros de piedra: El museo como oportunidad de inclusión", Heritage and Museography, número 17. Madrid: Ediciones Trea.

Museu Monestir de Sant Cugat

Plaça de l'Om, 1. Sant Cugat del Vallès
T. 93 675 9952
www.museu.santcugat.cat

Horari de visita:

De l'1 d'octubre al 31 de maig: de dimarts a dissabte de 10.30 a 13.30 h i de 16 a 19 h i diumenges i festius de 10.30 a 14.30 h.
Dilluns tancat

De l'1 de juny a 30 de setembre: de dimarts a dissabte de 10.30 h a 13.30 h i de 17 a 20 h i diumenges i festius de 10.30 a 14.30 h.
Dilluns tancat

Monestir de Pedralbes

Baixada del Monestir, 9. Barcelona
T. 93 256 34 34
barcelona.cat/monestirpedralbes

Horari de visita:

De l'1 d'octubre al 31 de març: de dimarts a divendres de 10 a 14 h, i dissabtes i diumenges de 10 a 17 h (diumenges a partir de les 15 h, entrada gratuïta). Dilluns tancat

De l'1 d'abril al 30 de setembre: de dimarts a divendres de 10 a 17 h; dissabtes de 10 a 19 h i diumenges de 10 a 20 h (diumenges a partir de les 15 h, entrada gratuïta). Dilluns tancat

Dies de tancament anual: 1 de gener, Divendres Sant, 1 de maig, 24 de juny i 25 de desembre

Comunicació i premsa:

Marian Ballestar i Enric M. Puga
mballestar@bcn.cat
comunicacionestirpedralbes@bcn.cat
Tel. 93 256 34 36